

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szánt-látván-tér 1.
Egyes számok kaphatók a dobányfészekben.

Modern városok kulturtörékvései és Székesfehérvár.

II.

Városszabályozás.

(F) A kor színvonalán álló városok legjellemzőbb és elsőrangú törékvései új, a modern városszabályozás tudományos művészetével megoldott, fejlődésképes várostervek beszerzése.

A múlt évben tartott városok congressusa alkalmával a Magyar Mérnök és Építész egyesület kiváló szakelőadók tartott (nem tudjuk képviselte-e ott valaki városunkat!) — melyek keretében nyilvánvalóvá vált a panasz, hogy míg a külföldi, különösen a német városok, még a legkisebbet sem véve ki, jövődjő fejlődésüket pompás várostervezési tervekkel készítették elő, addig nálunk „alig akad város, hol a város építés tudományának és művészetének színvonalán álló tervek biztosítanak a jövő fejlődését.”

Az előadó élesen ostromozta és joggal hazai városaink tarthatatlan, nevelésesen öltészerű, kapkodó eljárását a városépítés mindennél fontosabb kérdésében. Rámutat — s nekünk is csak nézni kell, hogy lássunk — városaink kinos, helytelen fejlődésére, meg aztán arra, hogy a meglévő városaink rendezése, a szükséges részek kibővítése nem arra hivatott és a kor magasiatán álló szakaszról és művészi tervek alapján történt, hanem a mérnöki hivatalok régi, ócska kataszteri térképek alapján napról napra intézik el a kérdést, melynek főjellemonásának az egységeségnek kellene lennie.

A városi mérnöki hivatalok — elismeréssel adozunk egyébb ténykedésükben — nem hivatottak egy város fejlődésére, jövőjére nézve eme első rangú kérdésben önkénylleg megoldásokat adni, nem még ha jóakarattal, iparkodással teszik is. Ez nem elég, mert e feladat megoldásához egy speciális igen keveseknek adatot térérzék és ez irányban fejlesztett hatalmas tudás szükségeltetik, melynek hiányában a ténykedésekkel csakrontani lehet, s a hibák kiküszöbölése azután később szinte lehetetlen.

Nem akarjuk Székesfehérvár építési, város bővítési eddigi eljárását a kritika boncolókése alá venni, nem pedig azért, mert teljen hiányzóknak látjuk azon elvek alkalmazását, melyek nélkül célszerű fejlődés lehetetlen. Mi még otthon a gondolatszegény párhuzamos vonalzasu sablonos parcellázásnál tartunk ott, a hol a tér szabad, s hol pedig ezt a zárt építési tömbök kissé meggátolják, a legkihívatóbb képtelenségeknek adjuk tanubizonyosságát; holott ép e zárt tömbű akadályokat a várostervező művészi érzék a legpompásabb térhatású városrészekké képente volna ki.

Isten óvjen, városunk derék mérnöki karát emiatt gáncsolni már annyiban sem tehetjük, teljes meggyőződésünkkel valljuk, hogy ez a várostervezés és várostervek készítése nem az ő szakkörükbe vágnak. Ők igenis hivatva lesznek majd egy várva-várt és remélt városterv keresztül vitélet. Kellő ügybuzgósággal, értelemmel és energiával kezükbe venni.

Egy város rendezésétől a város jövője függ, annak érvényesülése, helyzete és rangja a többi városok között, tehát óriási felelősség hárul annak megalkotójára. Nem veheti ezt magára a mérnöki hivatal s hisszük hogy nem is szívesen tenné, hisz ebből ered az az örökös gáncsolódás, gúny, mely a becsületlen munkához szokott mérnök embernek csak annál nagyobb keserűség. De megbízni sem lehet ép a nagy felelősség miatt e munkával senkit, legyen bár az illető elsőrangú szaktekintély. Itt a városnak teljes apparátussal összekötötésbe kell lépni a Magyar Mérnök és Építész egyesülettel s országos pályázat után kell a tervek, hazánk kiváló ily munkákban járatos, sőt elsőrangú műalkotóitól beszerezni.

Valóban nem szabad a munka eredményét az által kockáztatni, hogy néhány száz korona megtakarításért hátrál végzetesse el a város azt, a mit az egész világon mindenütt pályázatok után iparkodnak megoldani.

Már pedig egy új város szabályozási terv elől kitérünk nem lehet. Mert nem lehet egy várost moderné tenni az által, hogy a legújabb technikai vívmányokat megszerzzük számára, ha a legfőbbet, önmagát elhanyagoljuk, siralmas, régi elhagyott állapotában.

Itt arról sem lehet szó, hogy majd, majd, csak várjunk sorjában. Nem, mert ha sorrendről van szó, sürgősebb akció városunk fejlődése érdekében, a várostervezésénél nem ismerünk.

Tudom sokan fejlecsaválva kétéltednek s bizalmatlanul mondják: „Várostervezés! minek az? Eddig is megvoltunk, ez után is megleszünk.” Könnyű beszéde, de kevés jövőbe tekintő értelem. Csak azért említjük meg, nehogy valaki azt gondolja, hogy városunk ez által valami új, rendkívül dolgot mivel; meg vagyunk ugyanis róla győződve, hogy városunkban csak igen kevesen vannak, kiknek az újabb kor várostervezési munkáitól, törekvéseitől, sikereitől tudomása van. Pedig hogy mily óriási energiával dolgoznak mindenütt, micsoda hatalmas fejlődésre jutott immár e tudományos művészet, példát mutat a nagy amerikai rekord, Rio de Janeiro városa.

Hihetetlen merészségnek tűnik fel, ha fotográfikák nem igazolnák, Rio de Janeiro város újjászülése. E város elhagyatottságban, piszkokban, régiségben, egészségtelenségben páratlan volt az új világrészben. Fészke a sárgaláznak és fertőző bajoknak. Forgalmja óriási s mégis legszélesebb utcája csak 5 méter széles. Az energikus elhatározás szemfényvesztő példája 22 hónap alatt új várost teremtett — rendezett, szépet s egészségeset. Egész városrészek földig romboltattak, széles utcák törettek, mindenütt fasorok, parkirozás. A horribilis gyorsasággal és energiával keresztül vitt tervvel azután elérték azt, hogy ma Rio de Janeiro a világ elsőrangú, modern szép városa, forgalma szédítőn fejlődik, közegészsége pedig úgy megjavult, hogy az utolsó 3 év alatt az évi 48 ezer halálozás 28 ezerre csökkent. Pedig nincs nagyobb kincs az egészségnél kivált a gyorsan élő amerikai előtt.

Erdemcsenek, találjuk megemlíteni, hogy Berlinben a műgyeaten a legkiválóbb előadók

vezetése alatt várostervező kurzus nyíltik minden évben, roppant érdekes, dús és tanulságos programmal, szemináriummokkal és vitaelőadásokkal, melyeken a műgyeaten építész és mérnök hálgtatói mind részt vesznek, pedig külön tandíjat kell fizetni érte (100 kor. körül), míg nálunk hasonló irányban alig-alig mozognak, mérnökünk, még a legfiatalabbak is, keveset tudnak a város rendezéséről s csakis néhány lelkes, a tudományról, külföldi szakirodalommal is egytülhaladó építész és mérnök az, ki máris maradandó értékű munkákat fejtett ki e téren.

Németországban már nemcsak a városok, de az egész ipartelepek szépsézet kitépésére is nagy súlyt fektetnek; ép most Frankfurt am Mainban nagy kiállítást rendeznek, hol szép, egészséges és izlées gyárépítlet tervekét és módolleket mutatnak be, miniatűr ipartelepeket, melyek hivatva lesznek a szegény munkás kedélyvilágát, szemét, lelkét, örömet fokozni. Minő hivatása van ennek a munkás-egész életének boldogságára, ezt mondanunk felesleges. A gyárverosok ridegsége, izlástelensége ekinél a pompás modern munkástelepek lépnek hívogató erővel előtérbe.

Es a mint egy jól átgondolt és elhelyezett alaprajzu lakásban boldogság tartózkodni, azonképen van a jól megtervezett várossal is. A városterv tehát azért szükséges, mert általán az építési vonalak fixirozva lesznek, a telekcsoportok kitűzve és a város rendezése az szabályozva lesz azzá, amivé azt a fennforgó helyi viszonyokhoz képest és a fejlődés tényezőinők behatása alatt átalakítani akarjuk; azaz a város területét előkészítjük a fejlődés számára. A városszabályozással így a városnak képét minden időre úgy teremtyük meg, hogy a legkedvezőbb művészi perspektivák kedves utirányok; ügyes optikai fogások révén, egyrészt a város megnyerő lesz, másrészt a fogalom, a fejlődés a helyes rendezés folytán új irányt vesz, nekilendül.

Hogy ha már most Székesfehérvár más állapotát és a jövőben való kialakulására célozó lépéseket és intézkedéseket szemléltjük és a modern várostervezés alapfeltételéhez hasonlítjuk, meg kell állapítanunk a szomorú tényit, hogy Székesfehérvár azok nélkül, sőt azok ellenére, mondjuk így: azok nem ismerésével fejlődik és épül tovább.

Mert vajjon a lakóházak, a családi házak, az üzleti, ipari és gyári város részekről elvannak-e különítve? Nem szülte akárhányszor nagy elkeseredést a gyárképmény füstje, mely a lakóházakra egészségügyileg, de pénzügyileg is a legnagyobb károkat vonja maga után. De legyünk rajta, hogy a jövőben tervezett gyárépímenyek, az uralkodó szélirány tekintetbevételével, a város ama részére legyenek telepítve, hol a lakott részek a füst és korom kiemelten elárasztásától legkevésbé szenvednek.

Utcaink iránya, hossza és színtezése alapján eltévesztett. Nem akarjuk az „egyeses görbék” elcsépeit és közudatba átmert frázisát felemlíteni, de tény az, hogy több, sőt legújabb

vászon kereskedése

Székesfehérvár, Barátok épülete.

Nagy választék ág- és asztalnemlemben, színes és fehér barchetok stb.

olcsó, szabott árak mellett

Sövegjártó János

Mel lapunk 6 oldal.

utvonalaikon is erőszakos görbületek és törések vannak, másutt pedig túl hosszú utak az egészségre ártalmas porképződés szülőanyjai, másrészt szépezzeti szempontból egyhangúak és unalmasak.

Az utcák szélessége nem megfelelő sok helyütt. Ha közúti vasutat akarunk városunkon keresztül vezetni, 2 sínpar mellett legalább is 18—20 méter utca szélességre van szükség mindenütt, ha veszedelmes torlódást, különösen az árúk kirakodásánál el kerülni akarjuk. Kiváncsiak vagyunk, hogy ez a tervezett utvonalaikon keresztül vihető lesz-e?

Azután szigorúan meg kell állapítani az egyes városrészek beépítésének módját és a nyílt vagy zártorsó építkezések egy-egy jellemző épülettípus és a telken való elrendezését. Ez annál inkább szükséges városunkban, mert csak körül kell nézni az utjabban beépített telkeken, hogy lássuk, hogy itt mindig hely álló szabályozó terv hiányául folyik, a mely szembeállítva tovább haladás határozottan káros, városunk fejlődésére sőt veszedelmes lehet.

A középületekről külön cikkekben emlékeztünk meg, itt csak azt jegyezzük meg, hogy azok elhelyezése, az építésre legalkalmasabb helye, az érvényesülésnek megfelelő tere nem szabadna, hogy annyira a véletlenre bízassék, mint Székesfehérvár fontos és egészen új, de abszolút nem modern középületeinél.

Végül fontosak a városrendezés tekintetében a köztérek és nyilvános parkok is. A véletlen közbejárása folytán bámulatosan jó szituációval bírnak városunk köztérei, csak az a kár, hogy megoldatlanok. A tér jelentőségét az ott elhelyezett középület adja meg; enélkül közömbös, üres a legzebb aluká térs. A város rendezés elsősorú problémája tehát a tereknek a középületekkel való megoldása, melyekről eleve gondoskodni kell. S fontosságot tekintve, t. i., hogy az egész város jellege ettől függ, megoldásuk a legelsőrangúbb építőművészi feladat.

A parkok, sétányok és főkép a kertváros részek egy szerepének mint a város tüdője, a közgazdaság fenntartásáról ezek gondoskodnak. A mai kor legkifejezettebb, legegészségesebb, legnagyobb értékű törekvése a város építés terén a lehető sok tér, nyilvános kert, sétány és játszóhely, előkertes villák, szóval a kertváros. Ausztriában egészen új, feltűnő, a régi városot teljesen különböző városrészek épülnek, a hol pompásan megfigyelhető a régi és új városépítés közt különbség azon a hangulaton, mely lelkünkön erővel vesz, mikor a két városrészben sétálunk. Az egyik nyomasztó, sötét, piszkos, a másik felemelő, tiszta, napsugáros. Hazánkban is nem egy nagy város kezd átalakulni kertvárossá. (Legújabbban Szombathely, Nagyvárad tett ily irányban lépéseket.)

Székesfehérvár új tervei közt mindenesetre legelőrevalóbbnak s az amugy is kevés pénz forrással bíró városunkra kitűnő jövedelmező alanyoknak kell deklarálnunk azon eszme megvalósítását, mely az igazságtügyi palota melletti területeken bérházakat akar létesíteni.

Üdvözljük az eszmét! De álljon itt talpra maga a város, s ne paktáljon semmiféle konzorciumokkal. Napjainkban a városok, élükön fővárosunkkal, mely milliókat fektetett bele új bérházakba, a bankok példájára, pénzüket ezen legjobban kamatozó és minden rizikó nélkül való létesítménybe fektetik. S leszögezzük a tényt, hogy Budapest néhány száz új bérházát még felépítésük előtt kibérelték, úgy, hogy ma már még protekcióval sem lehet a városi bérházakban lakáshoz jutni. S ez természetes is, hisz a városhoz, mint háziurhoz nagyobb a bizalom, mint bárki máséhoz. Így a város kettős célt teljesít: egyrészt jó és nem túlmagasra árúfolt bérházakat nyújt, tehát a lakásmérzést segít, másrészt állandó és biztos jövedelemhez jut, tehát önmagán is segít.

Ajánljuk a tanács figyelmébe a kérdés megfontolását, mielőtt végérvényesen osolekednék.

Azután a Ligetsorral kapcsolatban egy egyszerű kertvárosra is lehetne létesíteni, amint azt a Fejérmegyei Napló szerkesztője kiváló előrelátással e lap hasábjain megpendítette; a helyzet, a fekvés, a körülmények mind összejátszanak s megadják állítani, hogy Székesfehérvár leg-

nagyszerűbb városrésze ez az ujonnan beépített terület fog lenni s a fejlődés középpontja is.

Csak egyre kérjük ismételt és állhatatosan a város vezetőségét, el ne siessék ügyeiket, hanem mindenekelőtt szeressenek be városzabályozási terveket, hogy a munka minden vonalon biztos alapokon indulhasson meg.

Nem mulasztjuk el hazánk elsőrangú városrendező művészeinek szavait idézni, hogy t. i. „vidéki városaink örvendő tapasztalható fejlődése megkívánja és szükségessé teszi, hogy a városépítéssel, mint tudománnyal és művészetekkel minél behatóbban foglalkozzunk, a városi közigazgatást pedig arra figyelmeztetjük, hogy ne késsék a város tervéit kidolgoztatni, kivált ott, hol a fejlődésre való igényeket elevenen mutatkozik. Helyreépíthetetlen mulasztás, ha a városok haladásai öbe tett kézzel néznek a fejlesztés elő, ahelyett, hogy jó eleve helytálló város tervfelfalítását vennék folyamatba.” Hogy mennyire áll ez városunkra is, szükségletlen hangsúlyoznunk.

Hallottuk ugyan, hogy a városnak van egy városzabályozási terv, nagy költségén szerették be, de hogy hol, mily alapokon dolgoztak fel, ki csinálta, nem tudjuk. Hogy azonban bizalmunk nincsen hozzá, azt bátran kijelentjük. Mert Székesfehérvár városáról városrendezési tervet nem lehet a városépítés előmunkáinak végrehajtása nélkül készíteni. Pl. egy új városmérés nélkül jó, minden ízében a valóságnak megfelelő várostervet el sem képzelhetünk. Csakis ennek birtokában tudja a tervező, hogy munkájában mihez alkalmazkodhatik biztosan.

Hogy pedig a város maga sem tekinti eme tervet követendőnek, hogy a mai városzabályozási terv városunknak a legszükségesebb fejlődési adatok hiányában szenved, azt a legújabb tárgyalt városház helyének kérdése, kézzelfoghatóan bizonyítja. Ez jellemző városunkra. Mikor egy új kérdés merül föl, akkor azt momentán akarjuk elintézni. Hiányzik azután a szerves fejlődés.

Végezetül jelmondatként állapítjuk meg: Addig míg városunknak egy új, a modern igényeknek megfelelő, tervpályázaton beszerzett városterve nincsen, minden sürgős és kiviteltre kész terv megvalósítása a legnagyobb bajokat idézi elő, a legnagyobb károkat, melyek akkor lépnek napvilágra, ha a jövőben ezen elkerülhetetlen intézkedést nyelbe akarjuk tenni, s utjába állnak az új, de ötletzerűen beállított létesítmények.

Városunk jelen stádiumában — mikor a fejlődés minden irányban elemi erővel indul utjára — a legelső, legszükségesebb de egyszerűségi legaktuálisabb tennő a város tervének beszerzése.

UJDONSAGOK

— **Uj főispán.** A mint halljuk, esztergomi főispán Gypay Pál helyébe Meszleny Pál kislelencei földbirtokost nevezik ki.

— **A kath. kör közgyűlése.** A székesfehérvári kath. kör 1910. márc. hó 6-án (vasárnap) délelőtt 11 órakor a belvárosi kath. kör helyiségében tartja az évi rendes közgyűlést tart.

Tárgyszorozat: A közgyűlés megelőzőleg d. e. 10 órakor a szemináriumi templomban sz. mise fog tartatni, melyen a kör tagjai testületileg vesznek részt. — 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztári jelentés. 4. Számvizsgálók jelentése s ennek alapján a felmentvény megadása. 5. Előterjesztése a folyó évi költségvetésnek. 6. Számvizsgálók kiküldése a jövő évre. 7. Könyvtári jelentés. 8. A tisztikar lemondása s tisztujtás. 9. Indítványok. 10. Elnöki zárás.

— **Adomány.** A Székesfehérvári Takarékpénztár 60 koronát adományozott az önkéntes mentők céljaira.

— **Közgyűlés a városnál.** Székesfehérvár szab. kir. városi törvényhatósága f. évi február hó 28-án délután 3 órakor a városház nagytermében, rendes havi közgyűlést tart, melynek tárgyszorozata a következő:

A polgármester január havi jelentése a város köz-

igazgatásról. — A tanács javasolja, hogy Fazár István mérnök visszaszabása folytán a vízvezeték és asztalvíz csatornázás meg hátralevő előmunkára és műveletére vonatkozó szerződés dr. Forbáth Imre memóriával köttessék meg. Ugyanezen munkálatok építésének ellenőrzésére a város ideiglenesen egy mérnököt, vagy gépészmérnököt alkalmazzon s ez az és egyéb városi üzemek vezetésére egy állandó mérnöki állást szervezzen. — A Fejérmegyei tanács önkormánylati kérelme felülről vasúti jegy tárgyában pártoló felirat iránt. A tanács támogatja. — Az ipariszola kebelében létesült inas otthon szabályzata. — A köztisztviselői szab. rendeleten a belügyminiszter észrevételei módosításokat javasol. — A fogadók, vendéglők, kávéházakra vonatkozó, kormányhatóságilag jóváhagyott szab. rendeletet április 1-én életbe léptetés. — A tanács az iskolaszék véleményével egyetértve elutasító javaslatot tesz dr. Veres Mihály azon indítványa fölött, hogy az ezredes iskolánál a város fedett tornatermet állítson fel. — A tanács az iskolaszék és építési bizottsággal egyetértve elutasító javaslatot tesz a Deák Ferenc utcai iskola épületben tanítói lakás létesítése iránt. — Ugyanez bejelenti a javadalmak kezelésének 1909. évi pénzügyi eredményét s javaslatba hozza, hogy a javadalmi személyzet részére u. m. az előző években 153-os drágasági pótlék savantassék meg. — U. a. a pénzügyi szakosztállyal egyetértve elutasító véleményű terjesztést be Mattess Mihály anyakönyvvizsgáló azon kérelmével, hogy az 1909. évből anyakönyvi kivonati díjakból befolyt 643 koronát a város engedje át. — U. a. a pénzügyi szakosztállyal egyetértve elutasító javaslattal terjeszt be a városi tisztofnokok 25 %-os drágasági pótlékra irányuló kérelmét. — U. a. a pénzügyi szakosztállyal egyetértve javasolja, hogy Valent József egyháziújság az 1909. évi költségvetés tárgyalásánál előzetes költségű elhatározás nélkül bevett 200 kor. személyes pótlékát a város f. évi július 1-től szüntesse be. — U. a. a színházi bizottság előterjesztésére javasolja Szalkai Lajos színházgáto 2000 korona subventója kiadását. — Nyugdíjfelügyelő bizottság 400 kor. nyugdíjat, a tanács 400 kor. nyugdíjat javasol néhai Vogel Alajos nyug. belvárosi kantor özvegyének. — U. a. a pénzügyi szakosztállyal egyetértve javasol Mihály József helybéli illetőségű, vagyonatlan festőművész részére 6 havi egyenlő részletben fizetendő, összesen 300 kor. tanulmánysegélyt. — A tanács bejelenti jóváhagyta végett, hogy az ipariszola 451 kor. költséggel még 15 padot rendel, a mellette levő üres telket 250 kor. költséggel elkerítse, a tornaterembe szed-torna aszerket rendel. — Az Országos Mezőgazdasági Egyesület felírta a bel és földművelésügyi miniszterhez a közölgalmu tapasztalatok évietsi cikkek hamisításának tiltakozása tárgyában. — Ugyanez pártolja Zemplén-varmegye azon feliratát, hogy a kormány a kivándorlások ellen erősebben lépjen közbe. — Ugyanez pártolja Turóc varmegyének az általános titkos községeknél választási jog behozatala elleni s képviselőválasztás intézést feliratát. — A kereskedelmiügyi miniszter 9048/909. és 11042/909. sz. körrendeletét consuli kinevezésekről. — A tanács a gazdasági szakosztállyal egyetértve javasolja, hogy a nadtermes ára 28 korona legyen 100 kővénté. — A cs. és kir. 69. gyalogezred parancsnoksága megköszöni az ezred 50 éves fenállása jubileumára küldött üdvözlő ábrát. — Vincz Katalin szülésznő öklelővelnek kihirdetése. — A január 24-iki pénztárvizsgálat jegyzőkönyve. — A tanács javaslata a várkörutca szabályozási vonalainak kitűzése, a csatorna mélyítése és boltosási munkáknak általánosságban elhatározása ügyében. — A tanács javaslatba hozza a székesfehérvári jót. négyzet Erzsébet nepekonyhájának pótlólag megszavazott 500 korona kormányhatósági jóváhagyás előtti kiadását. — A tanács javaslatba hozta József véglegesített napidíjának 100 kor. fizetési előleget.

— **Iffjan a sírba.** Egy sok szép reményre jogosító fiatal ember hagyta el az élet küzdőterét, akire ut meg nagy jövő várhatott volna. **Iff. Sigray Pál,** Sigray Panna, a Pestú Hazai Első Lakarék-pénztár igazgatójának dunapentelei nagybirtokosnak nagyreményű fia volt, aki sub augusztus regis tette le a budapesti tudományegyetemen a jogi doktorátust a múlt évben s már ezen az alapon is a legzebb reményekkel indult neki szép jövő-jének, mikor a halál sorvasztó keze 24 éves korában, e hó 15-én kioltotta életét. Holtestét az alsóbadabasi családi sírban helyezték örök nyugalomra. A gyászban része volt több fejérmegyei családoknak, köztük a Kenessey családoknak is.

— **A Belvárosi Kath. Kör tagjainak** imméltelen b. figyelmébe ajánljuk, hogy a rendes könyvtári órákon (szerden 5—6-ig) már az ujonnan szerzett (Jókai és Rákosi Viktor) (Sipiluz) összes művei stb.) könyveket is rendelkezésükre bocsátják s az ezekről szóló nyomatot jegyzéket akár tőlünk, akár a kör szolgálatjától átvethetik. A könyvtárosok.

— **A Magyar Földrajzi Társulat városunkban.** A Vörösmarty-kör megkeresésére a városi tanács foglalkozott a Magyar Földrajzi Társulat meghívásának kérdésével, amely az ország nagyobb városaiban szokta tartani évi közgyűlését, hogy a földrajzi tudományoknak propagandát nyisson. A tanács tegnapi ülésén azt a határozatot hozta, hogy a társulatot f. évi közgyűlésének megtartására városunkba fogja meghívni s ennek ügyét a közgyűlés élé fogja terjeszteni, arra fogja kérni a közgyűlést, hogy a polgármestert 1000 korona költséggel bizza meg a társulat fogadtatásának rendezésével.

— **Mándoki Béla,** a neves színművész ma érkezik városunkba Bpestől. Fogadására az állomáson megjelennek Vértessy József, Lauschmann Gyula dr., Felner Soma, Szalkai Lajos és Déri Béla. A két vendégszereplés alkalmával a zenét a helybeli honvédeknek adja Fricsay karmester vezetésével.

— **Takarékosság.** Szára Gyula dr. polgármester jelentésében jelzi, hogy az idei januári fogyasztási adóbevételünk a tavali januári bevételől 3492 kor. 60 fillérrel nagyobbodott. Helyes! A mint halljuk, tavaly a város közel 50 ezer korona összeget takarított meg, mint ami a költség-előirányzatban főlvéve volt. Helyes! Az új éra ugy látszik még se csak jelszavakból és ígéretekkel áll mint ahogyan egyesek hinni szeretnék.

— **Az urhidai iskola.** Hosszu vitának szakadt vége Urhidán, a melynek a végén Urhida dérk lakossága megmutatta, hogy erősen áll a vallásos meggyőződése mellett. Egyik iskolánkat a másik után közbüli el a tapintat és okosság. Némely helyen, mint pl. Eittyeken épen a katolikusok rosszakarata vagy ügytelensége folytán. A kis Urhida lakossága megmutatta a megye színe előtt, hogy tud is, akar is alkotni. Az urhidai iskola mindig mint rom. kath. iskola szerepelt, az iskola minden ügyét a rk. iskolaszék intézte. Ujabbban egy új iskolatermet is épített az iskolaszék, melyre nem lévén fedezet, 4000 kor. törlesztéses kölcsönt vett fel a Fejérmegyei Takarékpénztárból. A tartozás szintén az iskolaszék nevére szerepel, az teljesíti a törlesztést is. Mivel azonban a terület, melyen az iskola áll, téves telekkönyvezés folytán a polgári község nevére van, továbbá régi gyakorlat szerint a polgári község szedi be az iskolai költségeket, némely vezetők teljesen érhetetlen agitációja folytán minden áron községivé akarták átgyúrni, sőt ebben az irányban működtek (természetesen alattomban) a képviselő testület meggúhításán. Hogy ezen kérdéssel tisztába jöjjenek, mult év augusztusában Horváth Imre plebános megkereste a képviselőtestületet az iránt, hogy egyezzenek bele a téves telekkönyvezés kiigazításába s az iskola a hitközség nevére irassék. Sajnos, a képviselőtestület akkor — bizonyos befolyások következtében — ezen kiigazításba nem egyezett bele, szóval Horváth plebánost leszavazták. Neki azonban sikerült meggyőzni hivat a kath. iskola fontosságáról, előnyeiről s miután a rk. iskola eléggé előkészítve látta, újabb közgyűlést kért ez ügyben. A képviselő testület egynek kivételével beleegyezését adta arra nézve, hogy az iskola a rom. kath. hitközség nevére telekkönyvileg átírassék. Igennel szavaztak: Petzkó György, Pajor István, Gazdag Pál, id. Magyar István, Tóth József, Petzkó Ferenc, Bakos István, Hartván István, Szántó Mihály, Kovács János, Németh József, Fehér István, Uyi Mihály, Illás Ferenc, Jankovits István. Nemmel szavazott: Hegedűs István ny. csendőr. Nem szavaztak: ifj. Magyar István községi bíró, Arany Mihály községi jegyző, Noll Ferenc gazd. intéző. Sok rosszat olvassunk már Urhidáról. Örömmel üjságoljuk el a nép ezen tiszteletreméltó munkáját az a jó hírt, a melyért az urhidaiakat csak dicsérni lehet.

— **A vízizűrő telep ügyében** tegnap ülés volt a városi tanács polgármester előlétele alatt. Az ülésen, amelyen a haléltani intézet képviselőjében jelen volt Répássy János arra a megállapodásra jutottak, hogy a vízizűrő egy biológiai

rendszerrel fogják foganatosítani, hogy a vizet nem az utcákon, hanem a réteken keresztül fogják a Sóstóba vezetni. A sóstói haltenyésztés kérdése egy ideig még függőben marad.

— **Repülőgép** — nálunk. A budapesti Hélios. Automobil Forgalmi Rt. aviatikai osztálya értesítette a várost, hogy rendszeresen fog egyes nagyobb városokban Croquet belgiai aviatikus gépeivel repüléseket eszközölni. A társaság jelzi, hogy miután Magyarországon még csak kevés városnak volt alkalma a repülési mutatóványokban gyönyörködni, hajlandó a társulat városunk területén is felszállást eszközölni, ha a tanács a megfelelő támogatást kiltatásba helyezi. Az érdekes ajánlat megbeszélés tárgyát képezi a város vezetőségénél.

— **Egy beteg ember** úgyében írt sorainkra utjabban a következő adományok érkeztek. Lapunk szerkesztőségébe:

Kümmel Báláné	2 K.
Berveiler Jánosné	2 "
N. N.	2 "
	Osszesen 6 "

— **Halálozások.** Paulovits Alajos, ny. r. kath. kisparkatái tanító folyó hó 22-én elhunyt. Temetése 23-én d. u. 4 órákor volt.

Rencz Mária urnó f. hó 22-én délután hosszúságos szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 24-én volt Esztergomban. Az elhunytban Hessky Imre megyei hivatalnok sógorfőjét gyászolja.

— **Helyettesítés.** Az elhunyt Huszár János abai jegyző helyettesítésével Terestényi Emil segédjegyzőt bizza meg a főszolgabíró.

— **A Fejérmegyei Gazdasági Egyesület** 1910. évi március hó 19-én Székesfehérvárott *tenyésztésügyi* ülést rendez. A vásárra csakis a f. évi március 18-án d. e. 10 órákor Székesfehérvárott Királykut-utca 11. szám alatt levő udvarban, a szabályrendelet 20. §-a értelmében megtartandó apaállatszemiény folyó évre és az egész vármegye területére érvényes tenyészvizsgálóvannal ellátott tenyészbikák lesznek bebovátva. A tenyészvizsgálóvannal el nem látott bikák részére egy külön istálló lesz fenntartva. A vásár Királykut-utca 11. szám alatt levő udvar istálló helyiségében fog megtartatni. A vásár kezdete 1910. évi március hó 14-én reggel 9 órákor vége délután 2 órákor. Eladásra felhajthatók 18 hónapnál nem fiatalabb és 6 évesnél nem idősebb piros-tarka fajta bikák. A vásáron résztvenni szándékozók az állat fajta, neve, születési éve és hónapja, a bika származása, színe és jegye, eladási ára s azon körülmény, hogy lépene ellen az állat beoltatott-e, közlése mellett 1910. évi március hó 10-ig a Fejérmegyei Gazdasági Egyesület titkari hivatalánál írásban jelentkezzenek. A bejelentett állatok március hó 18-án délelőlt 10 órákor az apaállatszemiény bizottságnak elővezetendők tekintet nélkül arra, hogy a tavaszi apaállatszemiény már a járásra érvényes tenyészvizsgálóvannal ellátottak e vagy sem. Térdij címén minden bika után 3 korona fizetendő, amiben az alomszalma ára és a tűzkárbiztosítás is bennfoglaltatik. A térdij a bejelentéssel együtt küldendő meg, illetve fizetendő le még azon esetben is, ha a bejelentett állat bármely okból fel nem hajtatik. Az állatok takarmányozása és felügyeletéről a tulajdonosok kötelesek gondoskodni s az állatok tulajdonosai vagy gondozói a vásár rendező bizottságának mindenben engedelmessékedni tartoznak. A vásárrendezés költségeire a vásáron eladott bikák után 20 százalék fizetendő a Fejérmegyei Gazdasági Egyesület pénztárába. A községek által megvásárolt bikák kiváratra helyszínén lépene ellen be oltatnak.

— **Cipészek vizsgálja.** A cipészipari segéd-munkások részére a cipőszabászat elsajátítása céljából rendezett tanfolyam, az ipariskola régi helyiségében, f. hó 27-én; d. e. 10 órákor megtartandó vizsgálva zárul. Az ipariskola igazgatója felkéri ezen ügy iránt érdeklődő iparosokat, hogy e vizsgán minél számosabban megjelenni sziveskedjenek.

— **A Torna-Club** football-csapatát a közelgő tavasz akcióba állítja. A football csapat új szervezésének és a baráti összetartásának ápolása végett a helybeli torna-club márc. 2-án óv. Emhecht Gyuláné vendéglőjében este 8 órákor társasvacsorát rendez. Egy teríték ára 2 korona.

— **Rendkívüli közgyűlés a vármegyén.** A vármegye törvényhatósága, a mint jeleztük addig amíg a zavaros politikai viszonyok tartanak, minden hónap első hétfőjén közgyűlést tart. A jövő hónap 7-én tartandó közgyűlésből kiemeljük a következőket: A főispán átirata, Turócszegye átirata az országgyűléshez a választói jog kiterjesztése tárgyában. Fellegbészés a gyurói jegyzőválasztás ellen. A Szent György-kórház alapja részér kölcsön felvétele.

— **Segédjegyzőválasztás.** Adonyban f. hó 17-én segédjegyzővá választották Fad Gézát az eddigi segédjegyzőhelyettesét.

— **Közgyűlés.** A Magyar Szent Korona Országainak Vasutas Szövetsége folyó hó 27-én délelőlt 10 órákor a saját helyiségében (Vörösmarty-tér) évi rendes közgyűlést tart, melyre az uton is kéri a pontos megjelenést az elnökség.

— **Harc egy pálinkamérés körül.** Ha egyekben nem viragoznánk is, a koromák és pálinkás bucégák élénk torgalma kell, hogy a siker derűjével aranyozza be gondba merült homlokunkat. Ez az egy iparág föltétlenül és korlátlan hatalommal virágik és városunkban. Most már a templomok körül is. Neu Dávid pálinkakereskedő eddig a buzapiacon terjesztette az illuminációt, a düllöngő, büzlő alakok ott a széles utcán szegállták a magasabb közéleti erkölcsöt kulturet. Mivel azonban az a széles utca mégis kellemetlen volt egyik-másik düllöngő alaknak — nem lévén miba kapaszkodnia, a derék Neu Dávid elhatározta, hogy kedves vevőinek ebbeli hajlandóságát egy szűkebb utcában, a Megyeház-utcában fogja méltányolni. Az engedélyt meg is kapta, vizavi a főtemplommal. Innen Károly János püspöknek sikerült őt kifűstólni. Neu ur azonban szellemes ember lévén, talált kibűvőt a néhány házzal lejjebb ültötte fel a tanyáját. Ugy látszik, hogy a pénzügyigazgatóságnak elkértilte a figyelmét, mert ott meg az ágostai evangélikusoknak van imaházuk. Gáncs Jenő lelkes tiltakozást jelentett be az undorító szomszédóság ellen. Tiltakozását mi is a magunkévá tesszük és követeljük, hogy azt a pálinkás butitkot killebbítsék valahová a külső periferiákra, ha már az államnak mindazon szükségesége van az ilyen kultúrtenyészőkre. Törvény van arra, hogy a kocsmát és pálinkamérést iskolától, templomtól csak 300 méter-távolságon túl szabad nyitni. Bár még távolabb volnának, de ha már muszáj, ennyit a hívek megbotránkoztatásának elkértilése céljából orvvelentül meg kell tennie a hatóságnak. Reméljük, hogy az igazságos és méltányos kérésnek elegendő is fog tenni.

— **Mehívő.** A munkásbiztosító pénztári kiküldötték választásának megbeszélése céljából f. hó 28-án d. u. 5 órákor az Ipartestület helyiségében (Jókai-u. 2.) tartandó értekezletre tisztelettel meghívja az Elnökség.

— **A lucernák új vezetése.** Francia és Olaszországból újabb lucerna magot szállítanak Ausztria-Magyarországra s több kereskedő ezen külföldi termékkel akarja gazdáinkat ellátni. Gazdasági intézetek kísérletet tettek a különböző származású lucerna magokkal s arra a meggyőződésre jutottak, hogy a magyar lucerna a legjobb, mert az idő viszontagságainak legjobban ellen tud állani, egészen féltől és igen dúz növényzetet ad, míg az egykor oly híres Provencel lucerna mag, miután a hirted turkesztáni mag után nyeretett, nemcsak, hogy sem a fogot sem a szárazságot ki nem bírja, hanem azonkívül rendszeren megtámadja a lisztharmat és s annyira elgyengíti a növényeket, hogy fejődésében nagyon is visszamarad s legfeljebb csak egyharmad rész annyi hozamot nyújt, mint a hazai lucerna. Különbön gazdáink figyelmét ezen különféle káros következményekre Mauthner Ödön magkereskedőnk úgy több rendbeli cikkeiben, mint árjegyzékében állandóan ébren tartja.

— **Életunt kereskedő.** Ilyen cím alatt lapunkban nemrég egy hír jelent meg, amelyet a vett értesítés szerint a következőkben igazítottuk helyre. Stern Géza abal kereskedő öngyilkosságának híreiről szóló hírek teljesen alaptalanok, s hírek vagy téves információk, vagy elferdítésen alapulnak. Egészben az történt, hogy Stern Géza e hó 13-án egy éjtó nyitása közben annak üvegabláján véletlenségből erősen megsértette jobb kezét. Idegájában Stern Géza sohasem zsevévedt

Időgen szavak és nevek sábjára Kelemen Béliától csinos vászonkötésben 4 koronáért kaphatók, Kőkner Péter cs. és kir. ud. könyvkereskedésében Szekefehérvárott.

A fuvaros humora. Folyó hó 24-én délután egy pompás fogaton robogott be egy ismeretlen ember Weisz Rudolf budai-ut vendéglős udvarára. Az ismeretlen ember uri módon evett-ivott a vendéglőben, kifogatta a lovakat, aztán eltávozott. Vissza sem tért többet. A vendéglős előtt végre gyanúsának tűnt fel a dolog s rendőri asszisztencia mellett beható vizsgálat alá vette az esetet. A kocsi elhelyezett tábla szerint az ismeretlen ember Ujpestről hajtott le Fehérvárra, a tábla utbaigazítása szerint tehát a rendőrség táviratilag kérdésközdött: a kocsi tulajdonosa Iránt: Ujpestről a megkeresésre azt jeleztek, hogy a kocsi, folyó hó 23-án Hable János ácsmester kocsin adta Fabri Péter uszpesti fuvarosnak, aki komolyabb terv nélkül csak egy passzióból városunkba hajtatott. A rendőrség erre az utbaigazításra előkerítette a fuvarost, aki ekkor már különböző irányban passziózott a városban. Büntényt rábizonyítani nem lehetett, a rendőrség így csak szigorúan meghagyta neki, hogy a kocsit vigye vissza tulajdonosának Ujpestre.

Egy kis gyomorrontás, melyet a kevésbé kényes ember fel sem vesz, az érzékeny embernél gyakran súlyos megbetegedést von maga után. Az ilyen embernek mindig odahaza kell tartania egy palack természetes Ferencz József-készítést, mert az épp oly kiméletes mint megbízható a gyomorból eredő rosszullet gyors megszüntetésére. Ha reggeli előtt a pohárral beveszünk, valóban ideális módon szabadulunk meg fájdalomunktól és mindjárt nagyobb bajnak is elejét vesszük.

A

LEGMAKACSABB KÖHÖGÉS

ugy fiataloknál, mint öregeknél, valamint egyéb mellbántalmak, gyorsan megenyhülnek a

Scott-fele csukamájolaj Emulsió

Az Emulsió ráadásul a Scott-fele csukamájolaj emulsióval együtt a halolaj is kapható egy-egy üvegben.

által. Néhány kevés adag teljes melegegésére fogja ezt nek is bebizonyítani.

A SCOTT-FÉLE EMULSIÓ

utplárheterlen hatása alkatrészeinek világhírű tisztaságán és erején alapozik, és a SCOTT-féle tökéletesített eljárás által a leggyengébb gyomorra nézve is megemészthető véteitök.

A SCOTT-FÉLE EMULSIÓ

a legkiválóbb. Egy eredeti üveg ára 2 k. 30 fillér. Kapható minden gyógyszerárban.

Védőkezes a vértett ellen. Reé István rendőrfőkapitány rendeletet bocsájított ki a vértett irása céljából. Felhívja a birtokosokat, továbbá a mező és hegyöröket, hogy ha birtokuk, illetve az őrzetükre bizott területen vértett jelenlétet vennék észre, erről az illetékes hatóságoknak azonnal jelentést tegyenek s az elrendelt óvintézkedéseket szigorúan fogantatítsák. A vértett irás március 31-ig végrehajtandó. — A rendelet áthagyóval szemben a rendőrfőkapitány az irást az illetékes költségére fogja elrendelni s ezéknél 100 koronáig terjedő pénzbüntetéssel fogja sújtani.

Talált hullák. A martonvásári országuton folyó hó 22-én egy női hullát találtak. A hulla egy 60—70 évesnek látszó nő hullája, aki valószínűleg véglényegülésben utközben halt meg. Kivét megállapítani nem sikerült.

Rövid hírek.

Tűz. Suba Mihály nagyperkátai lakos háznak melléképületei folyó hó 25-én tűzvésznek estek áldozatul. A tűzoltóság munkája akadályozta meg a tüzet továbbterjedésében, különben nagy veszedelemnek válhatott volna okozójává.

Betörés. Folyó hó 22-ének éjjelén ismeretlen tettesek a nagyperkátai Keresztény Fogyasztási Szövetkezetre vetették ki tolvajhálójukat. Letörték az udvar felől levő raktárajtó keresztvasát s fel akarták törni az erős tölgyfa ajtót, ez a vállalkozásuk azonban már csútorökök mondtott. A betörőket keresi a csendőrség.

Kihágás. Jámor Mihály helybeli vendéglős a hatóságot hivatalys minőségében megsértette, miéért is rendőrség 25 kor. pénzbüntetésre ítélte.

A Szekesfehérvári Villamos Telep Üzemigazgatósága értesíti a n. é. közönséget, hogy a mai naptól kezdve:

Közönséges izzólámpa:
10, 16, 25, 32 gyfényben K — 55 fill
Tantál: 25, 32, 50 " 3 " "
Wolfram: 50 " 3 30 "

darabonkénti áron kapható.

IRODALOM.

Bougaud Emil lavallii püspök gyönyörű munkája a *Kereszténység és Korunk* a harmadik kiadásban is teljesen elfogyott. Müller Károly pécsi karkaplán és szerkesztő újra kiadja a Bougaud szép művét s kéri azokat, a kik az öt kötetes munkát 20 koronáért megrendelni hajlandók, sziveskedjenek nála március 20-ig jelentkezni.

Márciul iholyak. Dr. Szentgyörgyi Jordán Károly: *Márciusi iholyak*, Imák és elmélkedések szent József tiszteletére. Budapest (1909); Stephaneum-nyomda. Ára 2 K 50 f. Már negyedik ízben adja kezünkbe a szaniszlói apátplébános ur e kis könyvet, mely szent József dicsőségét hirdeti, mely azt akarja, hogy szent József tisztelete mindenütt visszhangozzék, hogy szeretet töltse be minden szívet az iránt, akit az egyház feje az egész katolikus világ fővédőjének, pártfogójának nyilvánított. Minden megvan e kis könyvben, ami szent József tiszteletére buzdíthat, amennyiben sok jeles szerző nyomán nemcsak a legszebb imákat adja ajkainkra, hanem bő táplálékot is nyújt a jámbor lelkeknek az elmélkedésre. A tudós szerző valóban remekelt e könyv összeállításában. Március hava közeledtével nagyon ajánljuk ezt szives olvasóinknak.

Katona nóták cím alatt egy verskötet jelent meg, szerzője *Milleg* Gyula Budapest VIII. Tavasmező u. 2. Egy füzet ára 50 fillér.

Heti műsor:

Vasárnap	d. u. Igolt diákok.
"	este Kis cukros.
Hétfő	Trenk báró. Zóna.
Kedd	Tűzrek a gyakorlaton. Iványfi jutalomjátéka.
Szerda	Egy katona története. Mándoky fellépte.
Csütörtök	Bánk Bán. Mándoky bucsuja.
Péntek	Remény. Zóna.
Szombat	Királytigris. Déry Béla jutalomjátéka.

Szerkesztői üzenetek

Sz. L. Szabolcska Mihály újságjára írt cikkünk többfelé élénk megbeszélés, illetőleg megelégedés tárgyát képezte. Az általad jelzett cikk hasonló megjegyzéseket válthatna ki. Tehát a *Magyar Lap* az *Uj Lapnak* volna a kontrája s a fő hivatását abban találja, hogy a katolikus

vallást mind utálatosabb színtben tüntesse fel. A mult vasárnapi számban mindjárt két hatalmas cikkben is nem távolabbról mint Canadából ríngat elő egy katolikus papp, a ki állítólag gyónás után követett el botrányt s ennek alapján kimondja a gyönyörű szentéletét:

A hínek jülek vannak a hallásra és szemek a látásra, megérük, csak lágyabból, hogy még a pogány nemzeteknek sem volt erkölcsi-telemből intézményük a fülbegyónásul!

Hát tegyük fel, hogy az a Canadában megtörtént eset valóban igaz volt, mi közik hozzá a Weresmarthy Miklós dr. hitsorsosainak? Az ő bajuk volna az vagy a mi bajunk? Es mi haszna van Weresmarthy Miklós dr. országgyűlési képviselő urnak abból, ha egynehány gyöngékhűt katolikust sikerül meggyőznie arról, hogy a fülbegyónás a „legerkölcstelemb” intézmény. Ez azt hisszük, nem sikerült és nem sikerül, mert a ki gyönt már, az tudja, hogy az ilyesmit csak hülye emberek állíthatják. Hanem sikerülni fog a saját református hitfeleit, a kiknek gyengén van képviselve a felső emeletjük, meggyőzni arról, hogy a katolikus vallás utálatos. Hát aztán mi haszna van ebből a gyűlöletből és utálatból Weresmarthy Miklós dr. országgyűlési képviselő urnak? Ebben találja ő az ő hazafias misszióját? Hísz, hogy a ki a kath. vallást megutálta, az mindjárt kálvinista lesz. Nem lesz az, hanem hitetlen lesz. S ez tetszik a kegyes Weresmaty urnak? keresztény felebarátunknak?

Irod. hogy a sárkereszturi református atyafiak boldogan viszik az *6 Magyar Lapjuk* cikkét katolikus ismerőseikhez és gyönyölvőva mutatják: látjátok miket irnak a ti papjaikról, szentégeikről, miséikről, purgatoriumokról, imádságaitokról, Ó, hogy örülhet mindennék Weresmarthy képviselő ur! Es mennyire örülhetne még inkább annak, ha mi meg Helyőpotamiából hoznánk szépen kitananyagot meg a helyő meáéket, a melyekben pl. a kálvinisták urvacsoráját tenének hasonló lelemenyességgel csuffá. Es ha slotének felhasználni minden kellemtlenséget, vagy botrányt, a mi valahol egy kálvinista pap körül történik — mint a hogyan Weresmarthy ur ugyanazon lapszáma cselekszi — és terjeszténék nagy lelki deliciával, hogy ime: ilyenek a kálvinisták papjai. Ó Weresmarthy ur! azt mondják, hogy parva sapientia regitur mundus. Mi meg azt mondjuk, hogy minima sapientia... Ilyen országgyűlési képviselők is vannak? S képezem, hogy milyen kegyes arccal áll fel majd Weresmarthy Miklós dr. országgyűlési képviselő ur a választói elé és ég felé terjesztett kacsókkal, kiweresedett nyakkal miként fogja szavalni:

Szent haszn!
Megszéttük a mivel csak tartozánk!
Ha ilyenek a nép vezérei, milyének legyenek a vezetettek. Aztán azt akarják reményleni, hogy mi még boldogulni is tudjunk. Ilyen a kegyes türelem, ilyen a felvilágosodottság, a szellemi béklyóktól való felszabadulás, a gondolat szabadsága, a vallásszabadság.

Piaci árak. A helybeli piaci ár e héten a következők:

Búza	27:00 — 26:80 K.
Rozs	17:50 — 17:40 K.
Árpa	13:80 — 14:80 K.
Zab	14:40 — 14:30 K.
Tengeri	11:60

Önkéntes árverési hirdetés.

A tulajdonomat képező s a szefhérfári 1816. sz. betétben A. I. 1—2. sor számok alatt bejegyzett nyaraló és szőlő, 322 □-öl területtel, folyó évi március 3-án délelőtt 9 órakkor, a telek hatóság árverési termében (törvényház földszint 52 sz. szoba) önkéntes bírói árverésen el fog adatni. Kikiáltási ár 6000 korona, amelyen alul az ingatlan el nem adatik. Bánatpénz 1200 korona.

Dr. Say Viktor
ügyvéd.

**LEGJOBB
CIPŐTISZTÍTÓSZER**

NIGRIN

mely a legpompásabb fényt adja és a bőrt tartóssá teszi. NIGRIN egészségi szempontból megleget ajánlható, mert NIGRIN folytonos használatánál is a bőrt légmentesen el nem zárja, úgy hogy a láb kiparólgását nem akadályozza.

ST. FERNOLENDT, Bécs
cs. és kir. udvari szállító.

Mindenütt kapható!

ROPS Fémáru Részvény-Társaság
BUDAPEST, V., Küllő-Váci-ut 74/69.

**1910-es
modellünk
ujjításai!**

Intenzív lángzó, mely gyorsan forral és kevés szeszt fogyaszt.
Erős alkotrészek, melyek kicsérölhetők és tisztíthatók.
Művészi kivitel (modern stílus). Galvanizált bronz sal-nésés. — Hosszúéltű a „Rops” biztonságigörstörző eddigi előnyeit, a

„Rops” 1910

a jelenkor legszebb, legtar-tósabb, legbiztosabb és leg-akarekosabb asztali tűz-helye. Ha földül, elalszik, szesz ki nem folyhat!

Ára Budapesten:

4 — korona.

Kapható minden szakmába végő üzletben.

Helybeli elárusítók:

**Knazovitzky Elemér, Krén Ignác, Róth Sándor,
Schlammadinger Gyula, Burg Herman,
Ifj. Ditmár József és Schmelzer Jákó.**

A szép férfi

A nők boldogsága!
A menyasszonyok boldogsága!
A szülők öröme!
A férfiai a szépség erőre és egészségére mutat, az szépséget és életet boldogítja.
A szépség a férjemen-nél is egy biztos gar-dagyógó, jelent, egy szabadságot képez, mely valamilyen kaput kinyitni képes.

Szép mint egy Isten!

Es csak férfiakra szólhat. Mit panaszkodtok ti pattanások, durva bőr, kiélt arcz miatt, mikor oly könnyű szépek lenni a szépek maradni. Zuckor-szappan s Zuckor-krém bizonylag szépséget hoz, mert célja a teljes bőrpolás s a teljes bőrpolás a drága egészség hozza magával.

Dacára napi használat mellett olcsó sokkal olcsóbb mint a drága használati kozmetika.

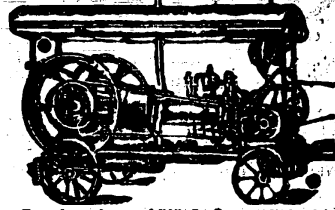
Zuckor-szappan kis csomagolásban 1 kor.	Zuckor-krém közönséges tubusban 1.25 kor.
nagy csomagolásban (ajándék) 2.50 kor.	nagy tubusban 2.50 kor.

Egyedül gyárosok:
L. ZUCKER & Co., BREITEN W. 57

Valódi kapható Székesfehérvárott
STEINER BÉLA drogériájában.

**Motorok! Gőzgépek!
Gazdák!**

Ha elsőrendű gépet akarnak venni, kér-jenek árjegyzéket európaszerte hírneves magánjáró és vontatható benzinko-mobilok, magánjáró és vontatható gőz-lokomobilokrol. Teljes cséplőkészletek f

Benzinmotoros köttörő, faaprítógépek
vontató és magánjáró szerkezettel
Stabil benzinmotorok. Szívógáztelepek.
KELLNER és SCHÄNZER
Budapest, V. ker., Aulich-utca 2. sz.
Sürgönyeim: „Világosság” Budapest.

ZILZER MANÓ

férfi-, fiu- és gyermekruha raktára
Székesfehérvár, Szégyény-Marih-uta.

Allandóan nagy raktáron mindenféle

férfi-, fiu- és gyermekruhák

ugyszintén

papiötlönyök,
Ferenc József-kabát,
köpenyek (havelok)
börkabátok, utazóbundák,
raglán-felöltők, kabátok.

Hirdetések jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban.

**A női
fodrász-terembe
külön bejárat
a kapu alatt.**

A női fodrász-terembe külön bejárat a kapu alatt.

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki hölgyközönség becses tudomására hozni, hogy Székesfehérvárott, Nádor-utca 13. sz. alatt fennálló urf fodrász-üzletemhez egy modernül be-rendezett különálló

NŐI FODRÁSZ-TERMET

nyitottam fülke-rendszerrel, hol elvállalok mindenemü dívat-, történelmi-, jelmez és lako-dalmi fésüléseket. (Ondolirozás a la Marsell,) hajhullámozás, Schampoing, fejmosás a legjobb villamos hajszárító gépekkel. (Manicure) kéz- és körömápolás, (Pedicure) Specialista a haj-festészetben, külön hajfestő fülkével. Külön Postische osztály az összes hajmunkák készítésére. u. m.: (Bundaux) előhajak, (Transformation) közhajak, (Lokni) divatos hajfűrtök, (Frou-Frou) homlokfűrtöcskék, divatos Turbán hajbetétek és Turbán hajfonatok.

Állandó nagy raktárt tartok kész hajfonatok és hajmunkákból, diszfésűkből, dívat hajcsatokból. Manicure készletekből, az összes bel és külföldi illatszerek és piperecikkek-ből. Hosszas külföldi tapasztalataim (Bécs, Prága, Berlin, London stb.) azon kellemes helyzetbe juttattak, hogy a legkényesebb igényeknek is megtudok felelni.

A mélyen tisztelt hölgyközönség pártfogását kéri, tisztelettel

Ifj. Koronafi Károly,
női fodrász.

A női fodrász-terembe külön bejárat a kapu alatt.

**A női
fodrász-terembe
külön bejárat
a kapu alatt.**

A fogak közt maradt ételmaradékok szétbomlásából minden ember szájában fűkólt az éjjeli alvás alatt savak és rothadási mikrobumok keletkeznek, melyek a fogakat megálmadják. Ezek okozzák a fogszuvasodást a szájból és a kínos fogfájást. Semmi-féle fogtisztosítószer meg nem szünteti ezen bajokat oly gyorsan és biztosan, mint a Sztraka Menthol-fogszipan. Gyógyárakban és drogériákban ára 1 kor.

Kapható: Steiner Béla drogeriában, Kossuth-utca és Borbély Béla fodrász-üzletében, Sas-utca. Vadász Antal kereskedőnél, Székesfehérvár. Németh Péter gyógyszerésznél, Aba.

VÉDJEGY.

EREDETI SINGER VARRÓGÉPEK

FIGYELEM!

Azon varrógépek, melyeket más kereskedők árusítanak és forgalomba hoznak, mind a régi SINGER-féle varrógépek utánzatai. Ezek természetesen nem eredeti SINGER-varrógépek s nem is a SINGER-varrógép részvénytársaságtól származtak, — miért is ügyeljünk a védjegyre, mert csak ezen védjeggyel ellátott varrógépek a valódi, eredeti SINGER-gépek.

SINGER Co.

varrógép részvénytársaság Bognár-u. 2.
— SZÉKESFEHÉRVÁR. —
Nádor-utca Töltényi-féle ház.

Az eredeti Singer-varrógépek valódi eredetűek ezen védjeggyel láthatók fel.

Székesfehérvári utmutató.

<p>Fűszer: FLITS PÁL FIA fűszer és csomage üzlete Nádor-utca 4.</p> <p>SZIGETHY TESTVÉREK készenléti kávébehoatala és fűszer csomage kereskedők Kossuth-utca.</p> <p>IFJ. TÓGLGYULA festék és cement főraktára. Városház-tér 1 sz.</p> <p>Keresztény fogász- szövetkezet Szűgyény Mariah-utca. Főlk Üzlet Zámoly-utca.</p> <p>BRUZZA GYÖZÖ fűszer, festék és liszt ke- reskedő Széchenyi-utca 58 sz.</p> <p>IFJ. GRÜNSCHNEK JÁNOS fűszer-, liszt-, vegyeskeres- kedése Székesfehérvár, Maláz-utca 1.</p> <p>KÜMMEL KÁROLY csomage, fűszer és liszt kereskedő Rákóczi-utca 7 sz.</p> <p>Kosztó Horváth Gyula fűszer, liszt és borkereskedő Maláz-utca 10 sz.</p> <p>Hus: FLEISCHER MÓR mészáros mester lakai-utca Marhahus. kgr. 1. r. lóveshús 28 kr. " 11 " " " 24 " " " bökölt és gulyás 24 " " " felső rostályos és hátszín 28 " " Borjúhús. kgr. combja 36 kr. " vesző 34 " " " eleje 30 " "</p> <p>Cukrász: BINDER GYULA Városház-tér 5 sz.</p>	<p>Divat: Keresztes Zsigmond divat áruháza Városház-tér.</p> <p>Knazovitzky Béla kamara: szállító, kalap, cipő, uri és női divat különleges- ségek nagy raktára. Saabott árak. Nádor-utca.</p> <p>FALVAY FERENCZ uri és női divat Kossuth-utca.</p> <p>KOVÁTS ANTAL uri és női divat Városház-tér.</p> <p>VARGA ISTVÁN női szabó műterme Nádor-utca 7 sz.</p> <p>ORSZÁGH IMRE női szabó Kossuth-utca 12 sz.</p> <p>Singer Co. varrógép részvénytársaság ajánlja eredeti varrógepeit Nádor-u. Töltényi-féle ház.</p> <p>Rehorska Vilmos műfestő és vegytisztító intézet Üzlet: Háltér 1. Telep: Tobak-utca 21 sz.</p> <p>NOLL NÁNDOR műfestő és vegytisztító intézet Városház-tér</p> <p>PAPP KÁROLY utóda Salatkovszky József műhelyem festő vegytisztító intézet Üzlet: Városház-tér 5 sz. Telep: Palotai-utca.</p> <p>AUERBACH JÓZSEF mosó intézete Jókai-utca 10 sz.</p> <p>NAGY IGNÁCZ mosó intézete Lakatos-utca 10 sz.</p> <p>Férfiszabók: KISS ANTAL Kossuth-utca 4 sz.</p>	<p>FAZEKAS LAJOS Kossuth-utca 13 sz.</p> <p>Cipészek: HÁRY GYULA anatómiai cipész üzlete Buda-ut 28 sz.</p> <p>POLLÁK REZSŐ férfi és női cipész Nádor-utca 7.</p> <p>Sándorovits testvérek uri és női cipészek Sas-utca.</p> <p>VIRÁGH I. FERENCZ Simor-utca 2 sz. uri és női cipész. Saját készítményű cipő raktár. Megrendelések pontosan eszközölteinek.</p> <p>Fürdő: ÁRPÁD-FÜRDŐ Kossuth-utca.</p> <p>Különfélek: PETE GYULA fényképész Várkor-ut 28 sz.</p> <p>KLÖKNER PÉTER cs. és kir. udvari könyv-, sonemű, papír és fényké- pező cikkek kereskedése. Nádor-utca.</p> <p>HEILMAN SÁNDOR könyvtérszete Szent Imre-utca 1.</p> <p>HEIN MÁRTON hangszerkészítő Kossuth-utca 2 sz.</p> <p>Schnetzer Nándor üveg, porca, épület üveges Szűgyény Mariah-utca 5 sz.</p> <p>PAPP LÁSZLÓ vaskereskedő Szűgyény Mariah-utca 1.</p> <p>KNAZOVITZKY ELEMÉR vaskereskedő Nádor-utca.</p>	<p>PAPP SÁNDOR szij és nyereg gyártó Nádor-utca.</p> <p>IZINGER KÁROLY szijgyártó Bank-utca</p> <p>KÜMMEL BÉLA mű és kereskedelmi kértészo Kossuth-utca. Telep: Kert-utca.</p> <p>Neubarth Lipótné és társa óras és ékszerész Nádor-utca.</p> <p>BAKOS JÓZSEF kádármester Malom-utca 6 sz.</p> <p>KOVÁCS GYÖRGY kocsigyártó Fazekas-utca.</p> <p>GERVEIN MIHÁLY kovácsmester. Készít mindennemű új és divatos kocsikat. Vörösmarty-tér 1.</p> <p>KÖNIG KÁROLY készműves és kőszőrüs Városház-tér.</p> <p>KÖNIG JÓZSEF készműves és kőszőrüs Kossuth-utca 7.</p> <p>Vendéglők és kávéházak: BARNAI IGNÁCZ Magyar Királyhoz címzett kávéháza és szállodája Nádor-utca.</p> <p>Özy. Emhecht Gyuláné Dícher féle sörcsarnoka Bank-utca 1 sz.</p> <p>GÁRDOS ZSIGMOND "Korzó kávéház" Nádor-utca.</p> <p>HEYI JÓZSEF Szinházi sörcsarnok Nádor-utca.</p>	<p>IFJ. HÉJJ IMRE Arany Ponty vendéglős Háltér 3 sz.</p> <p>KUNTLER JÓZSEF beszálló vendéglős Palotai-utca 33 sz.</p> <p>Építők: SZABÓ JÓZSEF építési irodája Várkő-ut 43 sz.</p> <p>JÁMBOR ISTVÁN közműves és ácsmester Vásár-tér 22.</p> <p>Vanka Testvérek ácsmesterek Palotai-utca 71 sz.</p> <p>Kszantner és Pintér testvérek építési vállalkozók Felsőkirálysor 49 sz.</p> <p>STREIT JÓZSEF ácsmester Palotai-utca 57-59 sz.</p> <p>KISS KÁROLY építési irodája Szűgyény-utca 10.</p> <p>Ifj. Steazkal Ferenc órák, kőműves mester és építési vállalkozó Szűgyény-utca 2 sz.</p> <p>MARCO DEMARKO beton és mozaik készítő Kert-utca 7 sz.</p> <p>PEHAKKERANDRÁS építési vállalkozó Csanka u. 9 sz.</p> <p>Asztalosok: NAGY JÓZSEF épület asztalos Széchenyi-utca 24 sz.</p> <p>NYÁRY GYÖRGY kamara szállító épület és mű asztalos Felsőkirálysor.</p>	<p>FÜSTÉR LAJOS mű asztalos Megyeház-utca 15 sz.</p> <p>KUTI MÁRTON épület és butor asztalos József-utca 2.</p> <p>TOMAN JÁNOS mű butor és épület asztalos Háltér 19 sz.</p> <p>BODA GYULA épület és butor asztalos Lilykő-utca 12 sz.</p> <p>Lakatosok: ZILAY GYULA mű és épület lakatos Bástya-utca 8.</p> <p>KILI JÁNOS épület és műlakatos Úsz-utca 21 sz.</p> <p>KOVÁTS JÁNOS géplakatos műhelye Háltér 9 sz.</p> <p>Festők: GERLITS JÓZSEF és FIA szóbafestő és mázólok Jókai-utca 2 sz.</p> <p>Schmöltz László cim-, szóbafestő és mázoló Vásár-tér 17 sz.</p> <p>GUTMANN L. ÉS FIA szoba, cim-címer és fanemű- festő. Iákik Négy Gyűry-utca 7.</p> <p>Temetkezés: HERMANN KÁROLY ÉS TÁRSA „Kegyelet” temetkezési vállalat Kossuth-utca</p>
---	---	---	--	--	--

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székesfehérvárott.